

FOKUSOMRÅDEN

INRIKTNINGAR FÖR VISIONENS FOKUSOMRÅDEN

Kommunfullmäktige har fastställt långsiktiga inriktningar för fokusområdena i Visionen som har varit styrande för arbetet med översiktsplanen och de olika insatser som föreslås. Inriktningarna har utarbetats av kommunfullmäktiges beredning för tillväxt och samhällsbyggnad med stöd av den arbetsgrupp som varit knuten till beredningen.

Översiktsplanens planeringsperspektiv sträcker sig till år 2025. Visionen är formulerad med sikte på år 2020, men det innebär ingen motsägelse.

I arbetet med översiktsplanen har tagits fasta på Visionens syfte att skapa en positiv utveckling under lång tid genom insatser inom fokusområdena, boende, kommunikationer, arbete och företagande samt kunskap och kompetens.

VISIONEN BESKRIVER EN ÖNSKAD FRAMTID

Kommunens vision är "15 000 stolta Göingar". Den är kort, kärnfull och uttrycker en stark beslutsamhet att skapa en positiv utveckling för Östra Göinge. Visionen är kommunens redskap att möta utmaningarna utifrån de specifika förutsättningar som gäller för Östra Göinge kommun.

Syftet med Visionen är att samla alla krafter - föreningar, företag och enskilda personer - kring en gemensam bild av framtiden för att tillsammans med kommunen skapa ett attraktivt Östra Göinge som växer i en balanserad takt. Det viktiga är kanske inte just 15 000 invånare utan att utvecklingen går åt rätt håll. Känslan av stolthet över den egna kommunen är viktig och ett redskap för att påverka utvecklingen i önskad riktning.

Valet av de fyra fokusområdena baseras på en analys av vilka faktorer som samvarierar med befolkningsutveckling och inte minst en bedömning av vilka faktorer en enskild kommun rimligtvis kan påverka, själv eller genom andra.

Visionen pekar ut följande inriktningar för de olika fokusområdena.

BOENDE

År 2020 finns i Östra Göinge attraktiva boendeanternativ som svarar mot människors olika önskemål utifrån behov, livsstil och skede i livet. Det finns möjlighet att välja mellan olika boendemiljöer, upplåtelseformer och att finna ett boende med närhet till service och aktiviteter av olika slag.

KOMMUNIKATIONER

År 2020 har förbättrade kommunikationer stärkt näringslivets konkurrenskraft och ökat medborgarnas valmöjligheter när det gäller arbete, utbildning, service och rekreation.

ARBETE OCH FÖRETAGANDE

År 2020 är Östra Göinge kommun ett attraktivt val för nya företagsetableringar och erbjuder ett bra företagsklimat, välutbildad arbetskraft och främjar därigenom även tillväxten i befintliga företag.

KUNSKAP OCH KOMPETENS

År 2020 kännetecknas Östra Göinge av ett brett utbildningsutbud av hög kvalitet med fokus på kunskap och kreativitet, samt kompetens utformad utifrån individens önskemål och samhällets behov av arbetskraft.

Strategier

- Alla byar ska leva
- Skapa mötesplatser
- Stärk byarnas identitet
- Bygg i byarna
- Boende för alla

BOENDE

Förbättrade pendlingsmöjligheter innebär att det blivit lättare att arbeta på en plats och att bo på en annan. Attraktiva boendemiljöer blir därför allt viktigare när det gäller vart man väljer att flytta. Attraktiva boendemiljöer ger också en känsla av identifikation med och stolthet över platsen där man bor. Därför är boende ett av fokusområdena i Visionen.

HISTORIA OCH NULÄGE

Östra Göinge kommun bildades 1974 genom sammanläggning av kommunerna Broby, Hjäsås, Glimåkra och Knislinge. Den nya kommunen fick inte namn efter någon av de samgående kommunerna utan efter Östra Göinge härad, vilket hänger samman med att det inte finns någon stor och dominerande ort som vid sammanläggningen var given som centralort. Broby är i dag administrativt centrum med kommunhus och kommunledning.

Östra Göinge kännetecknas av ett utspritt boende på många mindre byar, varav flera är jämnstora. De två största, Broby och Knislinge, har cirka 3000 invånare vardera. Även Glimåkra och Sibbhult är jämnstora; den förra har knappt 1400 och den senare drygt 1300 invånare. Hanaskog är nästan lika stort med cirka 1200 invånare. Därutöver finns ett antal byar med cirka 200 eller färre invånare.

Boendet är visserligen utspritt på många små byar, men det är inte särskilt långt mellan byarna. Det tar mindre än tio minuter att resa med bil mellan de större byarna. Man skulle kunna beskriva det så att byarna tillsammans bildar ett område med mycket park och grönt mellan bostadsområdena.

DE MÅNGA BYARNA ÄR GRUNDEN FÖR DET GODA BOENDET

I översiktsplanen utgår vi från att den flerkärniga Ortsstrukturen, det spridda boendet på många byar av varierande storlek, är en tillgång för Östra Göinge kommun och en bra grund för att utveckla det goda boendet.

Flerkärnighet finns på olika nivåer. I projektet Strukturbild för Skåne beskrivs den skånska flerkärnigheten. I Östra Göinge kommun finns en mer småskalig flerkärnighet med byar som kompletterar varandra när det gäller utbud av offentliga tjänster som förskola, skola, äldreboende, bibliotek, vårdcentral, bank samt annan service i form av butiker, fritidsaktiviteter, turismanläggningar.

De största byarna har underlag för förskola, skola, bibliotek. De minsta byarna kan bestå av ett par tre gårdar. Det innebär att förutsättningarna för de byarna är väldigt olika. Underlaget för service varierar mycket, men alla byar har någon form av mötesplats som minsta gemensamma nämnare. Mötesplatserna kan vara väldigt olika på grund av de olika förutsättningarna; det kan vara en vägkorsning, en busshållplats med anslagstavla, ett torg eller ett centrum med blandad service. Förutom mötesplatsen utomhus finns ofta en möteslokal som kan tillhöra skolan, kyrkan, en förening eller ett företag.

Översiktsplanens målsättning är att byarna ska erbjuda ett varierat och bra boende med livskvalitet. Byarnas utveckling är avgörande för boendemiljön i kommunen. Eftersom all service inte kan finnas i alla byar är en förutsättning för ett bra boende att byarna kompletterar varandra.

Strategier för det goda boendet

För att utveckla det goda boendet med de många byarna som grund, har ett antal åtgärdsområden identifierats som är strategiska och som skall ges hög prioritet i det fortsatta planerings- och byutvecklingsarbetet.

MÖTESPLATSER ÄR EN FÖRUTSÄTTNING FÖR LEVANDE BYAR

I översiktsplanens strategier för goda boendemiljöer är mötesplatser en central byggsten. De är en förutsättning för det sociala livet i byn. Mötesplatser finns i alla byar även om de kan se olika ut.

Kommunen skall bidra till att utveckla mötesplatser utifrån byarnas olika förutsättningar. Det kan vara en lekplats, en skateboardramp, en idrottsplats eller bara en bänk om det är utomhus. Inne kan finnas replokaler för musik, bibliotek, café, internet, bridge, släktforskning, föreningslokaler och liknande. Kommunen kan också samordna och stötta aktiviteter som föreningar, studiecirklar eller eldsjälar ordnar. Det är viktigt att mötesplatsen utformas så att den fyller sin sociala funktion; att den verkligen lockar till möten mellan människor och grupper i samhället. Mötesplatsens sociala funktion är viktig för hälsa och välbefinnande och för sammanhållning och integration.

Hushållen ser idag väldigt olika ut med allt från storfamiljer till ensamboende. Flera som lever ensamma väljer en mer kontinental livsstil där det sociala livet flyttar ut från hemmen. Kommunen skall i sin planering utgå från att vi behöver mötesplatser som passar olika grupper: ensamma, äldre, nyinflyttade, ungdomar, barnfamiljer med flera.

KOMMUNAL SERVICE

Den kommunala servicen med skolor, barnomsorg, vårdcentraler, äldreboende, trygghetsboende, hemtjänst, bibliotek, idrottsplatser och idrottshallar, ska fungera var man än bor.

Inriktningen i översiktsplanen är att skapa förutsättningar för att alla byar skall kunna växa och att där ska finnas

service. Men eftersom underlaget för service varierar kan lösningen i mindre byar vara att olika typer av service samordnas/samlokaliseras och att den service som inte finns i den egna byn kan finnas i grannbyn.

KOMMERSIELL SERVICE

Kommunen råder inte över var kommersiell service etableras men kan hjälpa till att skapa möjligheter för etablering genom att satsa på bostäder, lokaler och trevliga, attraktiva miljöer. Med mötesplatser och centrum i byarna där människor rör sig och arbetsplatser finns skapas förutsättningar för butiker, serveringar med mera.

ELDSJÄLAR

I Östra Göinge finns ett mycket starkt engagemang hos enskilda individer och i lokala grupper att utveckla den egna bygden. I projektet Skånes Gröna Hjärta kommer detta till uttryck i värdeordet eldsjälar. Detta är en resurs att ta vara på. Eldsjälarna är en tillgång vars engagemang bör stödjas och på lämpligt sätt knyts till kommunens arbete med byutveckling. Eldsjälarnas engagemang och möjligheten att samordna olika aktiviteter och verksamheter skapar förutsättningar för att vi skall hålla även små byar vid liv.

UTVECKLA BYARNAS UNIKA SKÖNHETSVÄRDEN OCH KARAKTÄRER

I översiktsplanen utgår vi från att varje bys unika identitet skall vara utgångspunkt för dess utveckling. Den inriktningen skall vara vägledande för det fortsatta arbetet med att utveckla de offentliga rummen. Torget eller centrum är byns hjärta, här skall byns karaktär vara tydlig och väl gestaltad. I Östra Göinge är diabas en viktig konstmaterial som med fördel kan och bör utnyttjas vid offentlig utsmyckning. Att få skulpturer att samspela och bryta mot omgivningen bör vara en prioriterad del av byarnas gestaltning.

Förtätning skall passa in i den befintliga strukturen och skalan. Bostäder, handel och icke störande verksamheter ska byggas med en täthet så att attraktiva gaturum, torg och parker bildas. Med raka gator, trottoarer, träd och byggnader skapas en känsla av ordnad struktur och urbanitet i kontrast till landsvägens svepande geometri. Intrycket av urbanitet gör det också lättare att på ett naturligt sätt passa in och tillgodose behovet av ett varierat utbud av bostäder i byn.

Entréerna till byarna är viktigt att utveckla; de hälsar välkommen till byn. Invånarna känner att nu är jag hemma. De är också besökarens första intryck.

Byarna skall ge ett levande och välmående intryck. Förfallna byggnader och igenvuxna tomter ska åtgärdas, rustas eller rivas. Det är en förutsättning för framtidstro och stolthet över byn. Kommunens egna fastigheter skall föregå med gott exempel för att understryka kommunens ambition.

TRYGGHET OCH HÄLSA ÄR SMÅSKALIGHETENS PLUSVÄRDEN

Inriktningen att skapa förutsättningar för ett bra boende i de många små byarna innebär att positiva effekter avseende trygghet och hälsa uppnås. Det småskaliga boendet innebär närhet till natur och rekreationsmöjligheter, vilket har stor betydelse för välmående och livskvalitet.

Småskaligheten innebär också trygghet. I de många små byarna där det skapas förutsättningar för mötesplatser där människor rör sig och där trafiken inte upplevs som farlig, kommer många att våga och vilja gå ut. Man känner igen varandra och det finns ett socialt kontaktnät. Barn och gamla som inte kan röra sig så långt på egen hand är trygga. Med säkra gångvägar har de också möjlighet att uppleva naturen och årstidernas växlingar. Allt detta bidrar till en bättre hälsa.

GRÖNSTRUKTUR OCH REKREATION

I kommunen finns utöver rekreationsområden också god tillgång till anläggningar för fritidsaktiviteter. Det finns bland annat ett badhus, utomhusbad i bassänger och i sjöar, sporthallar, ishall, fotbollsplaner och folkets hus med teater. Sociala och kulturella aktiviteter anordnas i byarna, ofta i föreningsregi. Musik, film, möten av olika slag tillsammans med större arrangemang som äger rum samverkar med småskaligheten till invånarnas trivsel och hälsa.

I det fortsatta planeringsarbetet skall småskalighetens plusvärden utvecklas och förstärkas genom att grönstråken i byarna hålls samman med trygga gång- och cykelvägar som även leder vidare ut i den tätortsnära naturen och rekreationsområdena.

Vilka planerar vi för? – Utbudet av bostäder måste motsvara efterfrågan.

I översiktsplanen skall en mängd olika intressen balanseras. Viktiga syften är att skapa goda förutsättningar för en balanserad befolkningsökning samtidigt som vi hushåller med och vårdar naturresurserna på ett förnuftigt och hållbart sätt. Det är viktigt att ha kännedom om hur efterfrågan på bostäder kan komma att förändras för att kunna anpassa planeringen och bostadsbyggandet efter det.

DE SOM REDAN BOR I KOMMUNEN ÄR EN VIKTIG MÅLGRUPP

De som redan bor i kommunen är kanske den viktigaste målgruppen. Det är avgörande att de trivs, stannar kvar och talar väl om kommunen. De är de bästa ambassadörerna för och marknadsförarna av de värden som finns i kommunen. Människor och deras attityder är kanske det viktigaste för att skapa trivsel på en plats. Nöjda invånare sprider positiva budskap som lockar andra att bosätta sig i Östra Göinge.

BARNFAMILJER ÄR MÖJLIGA INFLYTTARE

Det småskaliga och trygga boendet med höga naturvärden och goda rekreationsmöjligheter är en bra bas för att få barnfamiljer att flytta till Östra Göinge. Barnfamiljer från övriga Skåne kan lockas att flytta hit för att få en attraktiv boendemiljö med närhet till lugnet och naturen. En bra kommunal service med hög kvalitet i skola och förskola samt bättre pendlingsmöjligheter till arbete är grundförutsättningar som måste finnas på plats.

ÄLDRE BEHÖVER FLER ATTRAKTIVA

BOENDEALTERNATIV

Under 1960- och 70-talen flyttade många barnfamiljer till de villaområden som byggdes i kommunen. Nu pågår ett generationsskifte i dessa områden. Det är viktigt att det finns attraktiva boendebalternativ med högre serviceinnehåll för dem som på grund av stigande ålder börjar uppleva egnahemsboendet som allt mer betungande.

Andelen äldre är större i Östra Göinge än i riket och Skåne i övrigt. Antalet pensionärer ökar i hela landet när 40-talisterna går i pension. Vi får en ny generation friska och aktiva pensionärer som är vana att ställa krav. De kan välja var de vill bo och de kan delta i och skapa aktiviteter av olika slag. Golf, vandring, föreningsliv, kulturevenemang och resor är exempel på aktiviteter. Östra Göinge har mycket att erbjuda dem som bostadsort och som besöksort.

Men det finns också alltid äldre som på grund av sviktande hälsa eller andra orsaker inte har samma möjligheter. De ska också ha ett bra och innehållsrikt liv och ett tryggt och trevligt boende. Det ska finnas tillgängliga bostäder, möjlighet att köpa livsmedel utan tillgång till egen bil och att resa inom och utanför kommunen. Marklägenheter, trygghetsboende, bra service och utbyggd kollektivtrafik är förutsättningarna för detta. För dem som inte längre är friska nog att klara sig själva finns särskilt boende i Sibbhult, Knislinge, Broby och Glimåkra.

INFLYTTARE FRÅN BEFOLKNINGSTÄTA OMRÅDEN I NORRA EUROPA

Tystnaden, naturen och tryggheten lockar människor från norra Europa att bosätta sig i Sverige. Ett exempel är att 125 000 personer flyttar in varje år från Holland som är mycket tätt befolkat. De söker naturnära boende och trygghet. Östra Göinge kan erbjuda denna typ av boende och ligger närmre norra Europa än andra kommuner med liknande förutsättningar.

DAGENS BOSTADSBESTÅND BEHÖVER ANPASSAS TILL DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR OCH NYA KRAV

Dagens bostadsbestånd består till övervägande delen av egna hem eller hyresrätter i flerbostadshus. Småhus/egna hem utgör 70 procent av bostäderna medan hyresrätter svarar för cirka 25 procent och bostadsrätter för cirka 5 procent. Vidare finns ca 335 bostadsfastigheter vars ägare inte är folkbokförda i kommunen. Det är 5 procent av kommunens bostadsbestånd. De flesta av dessa är troligtvis fritidsbostäder. En ökad andel äldre med

förändrat bostadsbehov och ett stort antal ungdomar som kommer att vilja flytta hemifrån medför att efterfrågan på lägenheter, i första hand marklägenheter, kommer att öka. De lägenheter som finns i kommunen är till största delen hyresrätter i äldre flerbostadshus och den största andelen av dem ägs av det kommunala bostadsbolaget Klockaren.

Nuvarande bostadsutbud möter inte nya behov till följd av demografiska förändringar och nya kategorier av äldre med krav på alternativ till villaboendet. Bostäder av hög kvalitet i attraktiva lägen för betalningsstarka grupper kan också ha betydelse för inflyttningen till kommunen och för att locka kompetent personal till företagen.

Ett bredare utbud av bostäder är nödvändigt för att få till stånd en större rörlighet på bostadsmarknaden. När någon flyttar till en ny bostad blir den ursprungliga bostaden ledig och då påbörjas en flyttkedja som i flera led innebär möjlighet att byta till en bostad som passar de behov en person eller familj har.

Rörligheten på bostadsmarknaden hämmas också av de låga huspriserna som innebär att det är mycket dyrare att bygga ett nytt småhus än att köpa ett begagnat. Incitamenten att bygga och flytta till ett nytt småhus är därför låga. Låga småhuspriser kan till och med leda till så kallade inlåsnings effekter om det finns risk att den som vill sälja sitt hus får en låneskuld med sig i bagaget. Även nybyggda lägenheter är dyra boendebalternativ på grund av höga produktionskostnader. Förbättrade möjligheter till pendlning kan leda till att bostadspriserna stiger i snabbare takt även i Östra Göinge så att ett ökat bostadsbyggande kan komma igång.

Kommunen avser att titta närmare på bostadsmarknadssituationen i kommunen och i närområdet genom att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att bättre kunna möta och planera för framtida behov av utbyggnad.

FORTSATT PLANERING OCH BYUTVECKLING MED ÖVERSIKTSPLANEN SOM UTGÅNGSPUNKT

Kommunens planberedskap är god i kvantitativa termer även i förhållande till Visionens mål om 15 000 invånare. Men många planer är gamla och inte anpassade till de förutsättningar och den efterfrågan som finns i dag och kan därför behöva omprövas. Kommunen måste se över planberedskapen och planläget i alla byarna utifrån de förutsättningar som gäller i dag. Det fortsatta arbetet med planläggning och byutveckling behöver därför prioriteras utifrån var vi kan förvänta oss att befolkningen kan komma att öka mest.

VILKA BYAR KOMMER ATT VÄXA OCH HUR SKALL ARBETET MED NYA PLANER OCH BYUTVECKLING PRIORITERAS?

Byarna kommer att växa olika mycket i förhållande till sin storlek, vissa kommer att växa mer än andra. Det är rimligt att anta att de byar som har bäst kollektivtrafik, det vill säga Hanaskog, Knislinge och Broby kommer att växa snabbast.

Översiktsplanen ska följas av fördjupade översiktsplaner i de större byarna med start i Knislinge, Hanaskog och Glimåkra. Parallellt med detta arbete kommer byförnyelseprogram att påbörjas i Sibbhult och Broby. Innan planperiodens slut ska samtliga byar ha setts över ur ett byförnyelseperspektiv. Vid utbyggnad av nya bostads- och verksamhetsområden eller förändringar i befintliga ska detaljplan upprättas.

Kommunen är även positiv till en utbyggnad i de mindre byarna och till att en planberedskap ska finnas även där. Med en fortsatt utveckling av kollektivtrafiken mellan byarna skapas förutsättningar för fler byar att utvecklas. I de mindre byarna kan nya hus byggas i luckor mellan de hus som finns eller i utkanten av byn. Enstaka hus kan prövas i bygglov men i känsliga lägen eller om flera hus ska byggas krävs detaljplan.

PLANBEREDSKAPEN ÄR GOD MEN VISSA PLANER BEHÖVER OMPRÖVAS

Det bor i genomsnitt cirka två personer i ett hushåll. När kommunen har 15 000 invånare har det byggts cirka 735 nya bostäder utifrån beräkningsmodellen med två personer per hushåll. Med den utgångspunkten är planberedskapen

mycket god. Idag finns det planlagt för 730 villatomter. Det finns också planlagd mark för flerbostadshus i några av byarna. Kommunens markreserv är god i alla större byar. Men många av planerna är gamla och behöver uppdateras. Det är nödvändigt att ompröva vissa av planområdena utifrån dagens förutsättningar.

I centrala lägen i de större byarna är en tätare och blandad bebyggelse att föredra framför villor. Fördelningen av den planlagda marken är troligen inte helt i överensstämmelse med kommande efterfrågan. Under planperioden kommer det att behövas fler bostäder i Hanaskog, Knislinge, Broby och Glimåkra. I det fördjupade översiktsplanarbetet för Hanaskog, Knislinge och Glimåkra ska de befintliga detaljplanerna för bostäder ses över och nya områden studeras. För Brobys del kommer ett program för byförnyelse att upprättas för att sedan följas upp med nya detaljplaner.

LÄMPLIGA LÄGEN FÖR NYA BOSTÄDER

Översiktsplanen pekar ut lämpliga lägen för marklägenheter, tomter i attraktiva lägen och möjlighet att förtäta i centrala lägen. När byggnader ska rivas eller större ombyggnader planeras kan möjligheten till förtätning prövas i plan. Ny bebyggelse bör då utformas så att byarnas centrala delar får en mer urban prägel.

Trygghetsboenden och lägenheter bör byggas i centrala lägen i byarna. I små byar kan det vara fem till tio lägenheter och i de större kan det handla om två till fyra våningar höga byggnader med blandat innehåll till exempel trygghetsboende och lägenheter.

Nya bostadshus utanför byarna ska placeras i närheten av befintliga grupper med hus, små byar, eller i anslutning till en gård eller ett torp på landsbygden. Kommunen vill inte tillåta spridd bebyggelse utan vill bevara tystnaden, naturen och lugnet.

Strategier

- Arbeta för bättre vägstandard på väg 19 och väg 119
- Tidigarelägg ombyggnad av väg 19
- Stärk bussförbindelserna mot tågen
- Superbuss ska trafikera sträckan Åhus - Östra Göinge - Älmhult
- Bygg ut cykelvägnätet
- Behåll fastigheterna med järnvägsbankarna intakta för framtida kommunikationsbehov
- Bygg ut bredband, 100 Mbit/s i hela kommunen
- Bygg ut det mobila nätet så hela kommunen får bra mobil täckning för datatrafik och telefoni

KOMMUNIKATIONER

Bättre tillgänglighet till kommunens orter är avgörande för Östra Göinges utveckling på sikt. Därför är kommunikationer ett av fokusområdena i Visionen. Kommunikationer innefattar fysisk infrastruktur i vägar och trafikanläggningar, kollektivtrafik och digital infrastruktur/bredband.

Historia

Östra Göinge har alltid varit ett gränsland. Innan Skåne blev svenskt i mitten av 1600-talet var kommunikationer söderut mot Danmark av stor betydelse. Visserligen skedde handel över gränsen mot Småland, men transportvägarna till lands bestod av små, krokiga och besvärliga skogsvägar som endast var kända av gränsbygdens invånare. I samband med att Skåne kom att bli en del av Sverige ville centralmakten knyta landskapet närmare de övriga delarna av riket och transportnätet kom successivt att byggas ut. En viktig transportled till lands kom att sträcka sig uppifrån Småland ner mot Kristianstad och passerade genom det område som idag utgör den nuvarande kommunen. Det kom att bli början till det stråk som numera utgörs av riksväg 19/23.

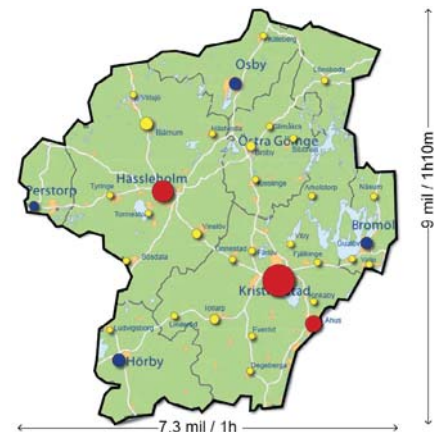
I slutet av 1800-talet etablerades två järnvägslinjer. Den ena gick från Kristianstad via Hanaskog, Knislinge och Broby till Hästveda och den andra hade en sträckning från Kristianstad till Älmhult via Immeln, Sibbhult, Glimåkra och Boalt. Idag är dessa järnvägslinjer helt nerlagda och rälsen på flera ställen uppriven.

Även sjöar och åar har haft betydelse för forna tiders transporter. Helge å sträcker sig som ett blått band från Hanöbukten i söder upp mot källflödena i det inre av Småland och kunde användas för transporter. Sjön Immeln utgjorde en viktig transportled bland annat för tunga stenlaster av svart diabas.

Nuläge

Östra Göinge kommun har genom sin geografiska placering en närhet till expansiva tillväxtområden. Exempel på ett sådant är Öresundsregionen med de stora tätorterna Köpenhamn, Helsingborg, Lund och Malmö. I kommunens närhet finns de större tätorterna Hässleholm och Kristianstad. Dessa har en viktig betydelse för tillväxten i nordöstra Skåne.

För att få del av tillväxtorternas kraft har det blivit allt viktigare att det blivit det utvecklas goda kommunikationsmöjligheter så att en sammanlänkning kan ske mellan Östra Göinge och tillväxt områden. Bra kommunikationer i olika former, landsvägsbunden och spårbunden men även i elektronisk form, blir nödvändiga förutsättningar för en framtida positiv utveckling av kommunen. De är viktiga för att skapa en större marknad för arbete, studier och service.

Pendling

Östra Göinge kommun har mycket att erbjuda som boendekommun, men här finns också arbete och utbildning. Många av de kommuninvånare som förvärvsarbetar pendlar till arbete utanför kommunen med Kristianstad som är den absolut största målpunkten. Men även inpendling för att ta del av arbetstillfällen och studiemöjligheter förekommer. Utpendlingen överstiger dock inpendlingen med cirka 1250 personer. Av tabellen nedan framgår de största pendlingsrelationerna. Pendlande arbetskraft till och från Östra Göinge kommun 2008.

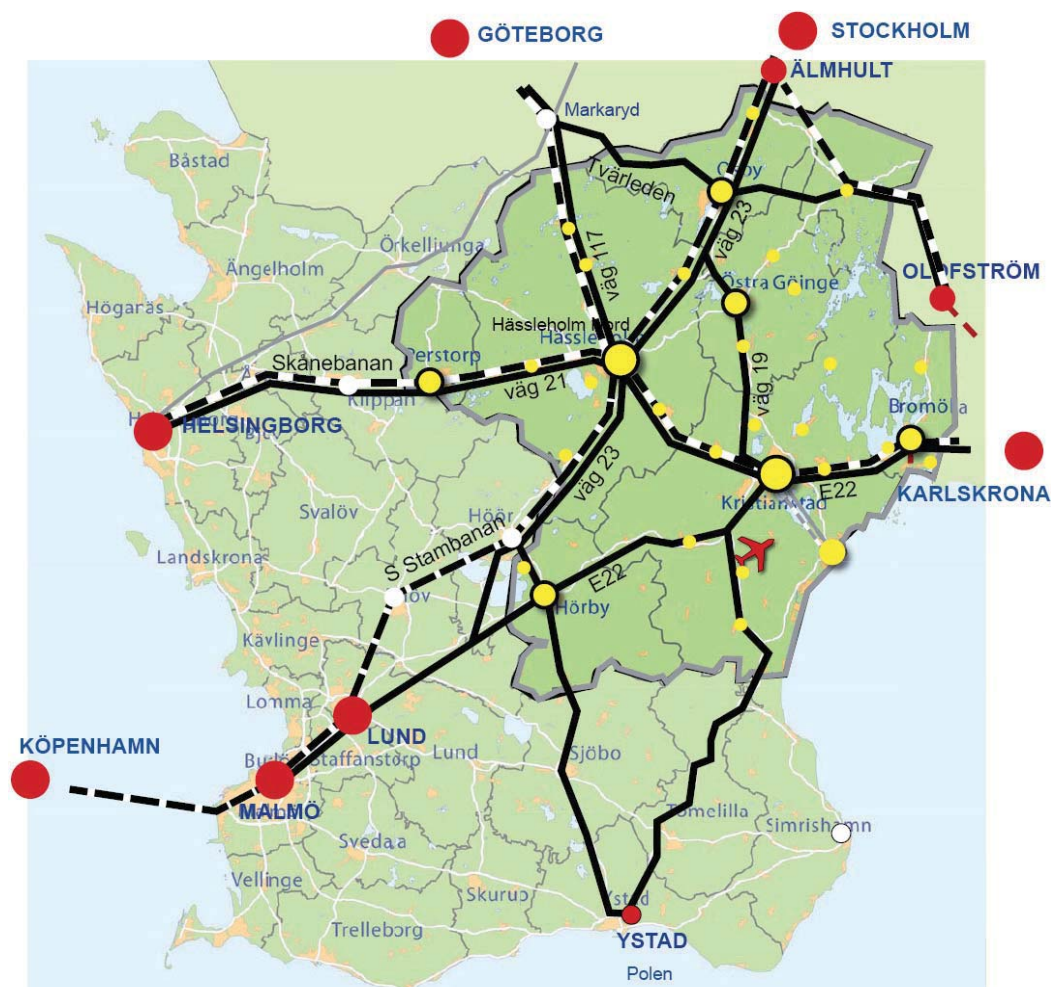
	Utpendling till	Inpendling från
Kristianstad	1285	624
Hässleholm	502	268
Osby	323	286
Älmhult	90	
Övriga	612	293

Pendlare är således en betydelsefull grupp för kommunens framtid och vid en planering av kommunikationer är det viktigt att planera utifrån arbetsmarknadens utveckling.

Stråk

Genom Östra Göinge kommun löper ett antal vägstråk med lite olika användning. Exempel på olika funktioner en väg kan fylla är till exempel viktiga regionala stråk för biltransporter, kollektivtrafikstråk, arbetspendlingsstråk och stråk för turister. Många av dessa stråk sammanfaller då de fyller mer än en av ovanstående funktioner.

Östra Göinges vägnät är idag viktigt för personbils- och busstrafik samt för tung trafik med transporter till och från verksamheter i kommunen. Vägstråken fyller också en annan funktion genom att de kan användas för att knyta an till andra typer av stråk, till exempel järnväg och flyg. Följande väghuvudstråk i och utanför Östra Göinge har stor betydelse för utvecklingen i kommunen:

Vägstråk

E22 mellan Malmö – Lund – Kristianstad – Karlskrona

Väg 21 mellan Kristianstad – Hässleholm – Helsingborg

Tvärleden mellan Olofström – Lönsboda – Boalt – Osby – Visseltofta – Markaryd – Halmstad och vidare mot Göteborg på E6:an alternativt från Markaryd på E4:an mot Stockholm

Väg 19 mellan Ystad – Kristianstad – Broby och vidare längs väg 23 mot Osby – Älmhult och norrut mot Växjö – Jönköping

Väg 119 mellan Hässleholm – Broby – Glimåkra – Lönsboda – Tingsryd och vidare mot Kalmar

Järnvägsstråk

Södra stambanan mellan Malmö – Stockholm med knutpunkt i Hässleholm; trafikeras av snabbtåg typ X-2000

Järnvägslinjen Malmö – Hässleholm – Kristianstad – Karlskrona; trafikeras av regional- och lokaltåg typ Öresundståg och Pågatåg

Järnvägslinjen Malmö – Hässleholm – Osby – Alvesta – Växjö – Kalmar; trafikeras av regional- och lokaltåg typ Öresundståg och Pågatåg

Skånebanan Helsingborg – Hässleholm – Kristianstad; trafikeras av lokaltåg typ Pågatåg

Biltrafik

Mycket av de personrelaterade transporterna sker idag i Östra Göinge med personbilar. Detta gäller oavsett om det rör sig om tjänste- eller privatresor. Det är inget ovanligt att familjer har mer än ett fordon till sitt förfogande. Även den tunga trafiken är betydande och det gäller såväl för trafik inom kommunen som för transittrafik.

Det innebär att standarden på vägnätet har betydelse för framkomlighet, pendlingstid och trafiksäkerhet. Överlag är vägstandarden låg, vilket har inneburit att Trafikverket vid hastighetsöversyner har funnit att få vägar anses uppfylla kraven på en högre hastighetsgräns än 80 km/h på grund av trafiksäkerhetsmässiga skäl. Vägbredden ligger ofta under 7 – 8 meter och i många fall med trafikfaror i form av träd och större stenblock i vägkanten. Mycket av

genomfartstrafiken i kommunen leds också genom flertalet av byarna, vilket gör att fordonstrafiken kan upplevas som mycket störande och farlig. En av de få sträckor som har en högre hastighetsgräns är riksväg 19 på sträckan från kommunens nordgräns via Osby och ner till Broby. Den är dessutom utformad som en 2+1 väg med mitträcke.

Buss- och tågtrafik

Som tidigare har nämnts finns inte någon järnvägstrafik i Östra Göinge kommun, utan all kollektivtrafik sker i form av busstrafik. Den är uppbyggd av tre huvudlinjer;

-en pendellinje mellan Broby – Knislinge – Hanaskog och Kristianstad med anslutningar mot Sibbhult och Glimåkra

-en regionallinje mellan Glimåkra – Broby – Knislinge och Hässleholm med anslutningar till Öresundstågen mot Lund och Malmö

-en expresslinje mellan Älmhult – Osby – Broby – Knislinge – Hanaskog och Kristianstad

Under de senaste åren har en ökning av antalet resande skett och det gäller såväl inomkommunala resor som resor mot regioncentra i Skåne. Denna ökning har framförallt skett genom införandet av tätare busstrafik till Kristianstad och en koppling till tågtrafiken i Hässleholm.

Vid uppbyggandet av det ovan angivna stomnätet för busstrafik så har det parallellt skett en ombyggnad av busshållplatserna. I Knislinge, Broby och Glimåkra har det byggts upp mindre resecentra, för att bättre svara mot den standard som dagens och morgondagens resenärer förväntar sig. De är så utformade så att även funktionshindrade i större utsträckning ska kunna nyttja den allmänna kollektivtrafiken och inte bara vara hänvisade till den särskilda. Det har inneburit att busshållplatsen i dessa byar har blivit en central mötesplats. Genom att dessa hållplatser ligger i centrum stödjer de övriga verksamheter som finns i byn. Möjligheten att handla och uträtta ärenden kan ha ökat antalet kunder i byarna.

Gång- och cykeltrafik

Under de senaste åren har det skett en utbyggnad av kommunens gång- och cykelvägnät. Man ser dessa delar som centrala för trafiksäkerhet, folkhälsa, tillgänglighet och besöksnäring. Cykelvägar mellan hem och skola, till busshållplatsen, centrum och arbetsplatser har stor betydelse för de boendes vardag, trivsel och hälsa. De ska vara trygga och attraktiva och gärna vara belysta under den mörka delen av dygnet.

Mellan Hanaskog - Knislinge - Broby har det byggts en helt asfalterad gång- och cykelled, på befintlig järnvägsbank som i Broby knyter den an till ett väl utbyggt nät som förenar olika delar av byn. I de övriga byarna finns det dock endast mindre sträckor av gång- och cykelleder.

Flygtrafik

Närmaste flygplats finns i Everöd strax söder om Kristianstad. Från Kristianstad Airport kan man flyga till Stockholm och eventuellt några andra destinationer.

Inom en radie av 1,5 till 2 timmars bilresa finns på följande orter större flygplatser;

Kastrup/Köpenhamn – internationell storflygplats

Sturup/Malmö – inrikes och utrikestrafik

Ängelholm – i huvudsak inrikestrafik

Halmstad – i huvudsak inrikestrafik

Växjö – i huvudsak inrikestrafik

Ronneby – i huvudsak inrikestrafik

Digital trafik

Bredband är en viktig del av infrastrukturen som måste beaktas i samhällsplaneringen. Med god bredbandsanslutning kan man ta del av vad som händer i omvärlden, man får tillgång till information och sociala media. Möjlighet att utföra ett avancerat arbete ges var man än befinner sig. God tillgång till bredband blir extra viktigt i områden där de fysiska kommunikationerna i övrigt inte är så goda.

Region Skåne och Kommunförbundet i Skåne driver sedan 2002 tillsammans det så kallade Basprojektet genom företaget Skånet AB. Nätet är idag utbyggt i hela Skåne och de stadsnät som finns är anslutna. Parallellt har en utbyggnad skett av andra aktörer, både nationella som lokala. I Östra Göinge kommun finns inget stadsnät. Dock finns det i kommunen bredbandsfiber fram till alla telestationer. Från telestationerna till hushållen går datatrafiken i huvudsak i kopparnät, vilket har en betydligt sämre kapacitet än trafik i optokabeln.

Det mobila digitala nätet används till mobiltelefoni och till mobil datatrafik. Mycket av trafiken går genom de bredbandsnät som har byggts upp. Täckningsgraden har under de senaste åren förbättrats, men är ännu inte fullt tillfredsställande.

Framtid

Bra kommunikationer är en nödvändig förutsättning för utvecklingen av Östra Göinge kommun. De är en förutsättning för att genom en regionförstoring skapa en större marknad för arbete, studier, service etc. på pendlingsavstånd. Grunden för kommunens arbete inom kommunikation är att ge medborgare och företagare de bästa transportmöjligheterna utifrån de behov man har eller kommer att ha.

Kommunerna i nordöstra Skåne har ett gemensamt intresse av att kommunikationerna till, från och inom området ska vara väl utbyggt. Det finns en samsyn kring vilka stråk som är viktiga och hur den kollektiva trafiken ska fungera. För att förbättra trafiksituationen krävs betydande åtgärder och som i sin tur kräver omfattande investeringar.

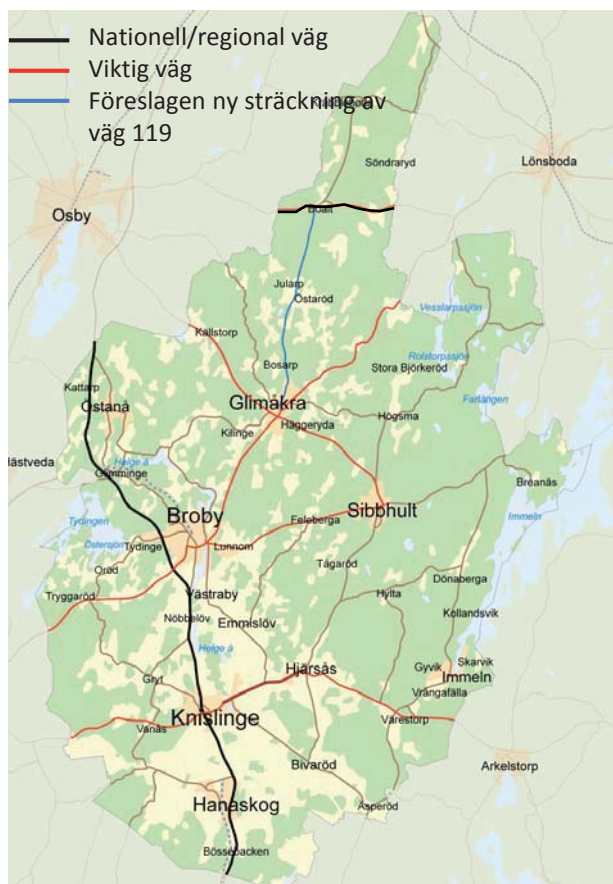
Biltrafik

Väg 19/23 är det största stråket genom kommunen. Den har stor betydelse för olika typer av vägtransporter och är i den södra delen i stort behov av en betydande investering. I nuvarande regionala transportinfrastrukturplan

planeras en nybyggnad ske åren 2017 -18 av sträckan Bjärlöv – Hanaskog. Men för att nå en full effekt av den investeringen bör man snarast planera för och starta en ombyggnad av sträckan Hanaskog – Knislinge och göra en upprustning av vägen mellan Knislinge – Broby. Viktigt är också knyta väg 19 till väg E22 genom en investering i ny en ny sträckning mellan Bjärlöv – Kristianstad/Härlöv. Genom dessa investeringar skapas ett ändamålsenligt stråk från Kristianstad och norrut mot Alvesta och Växjö. Det blir också möjligt att på ett smidigt sätt nå E4:an eller E6:an genom att nyttja Tvärleden västerut från Osby mot Markaryd.

Väg 119 utgör också en viktig trafikled mot Tingsryd och Kalmar. Vägen har många sträckor med en mycket låg standard. På vissa delar är trafikintensiteten hög genom att vägsträckan fungerar både för regional och lokal trafik. I första hand gäller det mellan Broby och Glimåkra. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten och öka tillgängligheten är nödvändiga. Kommunstyrelsen i Östra Göinge kommun har arbetat för att dragningen av denna väg i framtiden ska ändras så att den betydligt rakare och säkrare vägen mellan Glimåkra och Boalt används i stället.

Trafikstråk och viktiga vägar

Det finns en rad andra inom- och mellankommunala stråk som är i behov av upprustning bland annat följande stråk och vägar.

Hässleholm – Knislinge – Arkelstorp –Näsum

Kristianstad – Immeln – Lönsboda – Älmhult

Osby – Glimåkra – Sibbhult

Hässleholm – Broby – Sibbhult – Lönsboda

Knislinge-Värestorp- Kristianstad

Som tidigare har nämnts leds tung trafik genom alla byar i kommunen. För att hålla nere hastigheterna och öka säkerheten har åtgärder genomförts för att bromsa upp trafiken i vissa byar. I de planer och byförnyelseprogram som föreslås för byarna förutsätts att detta arbete fortsätter. Det innebär också att fler cykelvägar behöver byggas i byarna för att förbättra säkerheten för oskyddade trafikanter.

Buss- och tågtrafik

Under de senaste åren har busstrafiken i kommunen mer och mer inriktats mot att så kallade stomnätstrafik etableras, vilket har inneburit att trafiken har renodlats i några prioriterade kollektivtrafikstråk med hög turtäthet och god framkomlighet. I första hand har det berört trafiken mot Hässleholm och Kristianstad. Som ett led i denna inriktning och för att hitta lösningar som ska kunna vara en ersättning för den järnvägstrafik Östra Göinge saknar så har kommunen engagerat sig i ett pilotprojekt benämnt "Superbussar".

Det handlar om att tänka tåg men köra buss. På samma sätt som det är allmänt fastställt att tågtrafik är tillväxtskapande skulle superbussar ha samma funktion. Det innebär bland annat att de ska ha;

- rak tydlig linjesträckning
- full prioritet på egna bussbanor och skyltade busskörfält
- stationer att angöra, inte hållplatser
- relativt långt mellan stationerna
- bra service
- korta restider
- hög och taktfast turtäthet
- hög kapacitet

Kommunen vill att superbussar i första hand ska trafikera sträckan Åhus – Kristianstad – Östra Göinge – Älmhult men även Broby - Hässleholm. Det kommer inte att kunna vara möjligt för dessa bussar att gå in i alla byar om den ska vara snabb och gå som tåget. Där det är möjligt bör en rak och snabb bussväg ledas genom byns centrum, så att stationen kan förläggas dit. Möjligheten att

skapa bussgator in i Knislinge, Hanaskog och Broby ska studeras vidare med fördjupningar av översiktsplanen samt byförnyelseprogram. Förutom superbussen behöver även andra färdssätt utvecklas så som bilpooler, samåkning och en utveckling av GC-nätet. Satsningen på Superbussar är mycket viktig, men medför inte att behovet av kraftig upprustning av väg 19 minskar.

Busstrafiken till viktiga centra i grannkommunerna och mellan byarna är en förutsättning för att allt fler invånare genom att åka kollektivt ska kunna nå den service som finns i Östra Göinge kommun och dess närområde. Lokaltrafiken ska bland annat binda samman byarna med varandra och med de snabbare trafikstråken. För att möjliggöra denna utveckling krävs en samordning mellan den allmänna kollektivtrafiken och den särskilda som utgörs av färdtjänst och skolskjutstrafik. Det är också viktigt att fortsätta till- och ombyggnaden av busshållplatser och resecentra för att därigenom höja attraktiviteten för att åka kollektivt. En nybyggnad av ett resecentrum ska ske i Sibbhult, centralt placerat vid torget.

I samband med att det delregionala tågsystemet "Pågatåg Skånenordost" byggs ut blir det allt viktigare att genom busslinjer nå de stationer i närområdet som trafikeras genom detta tågsystem. Det gäller därför att skapa ett integrerat system mellan buss- och tågtrafik.

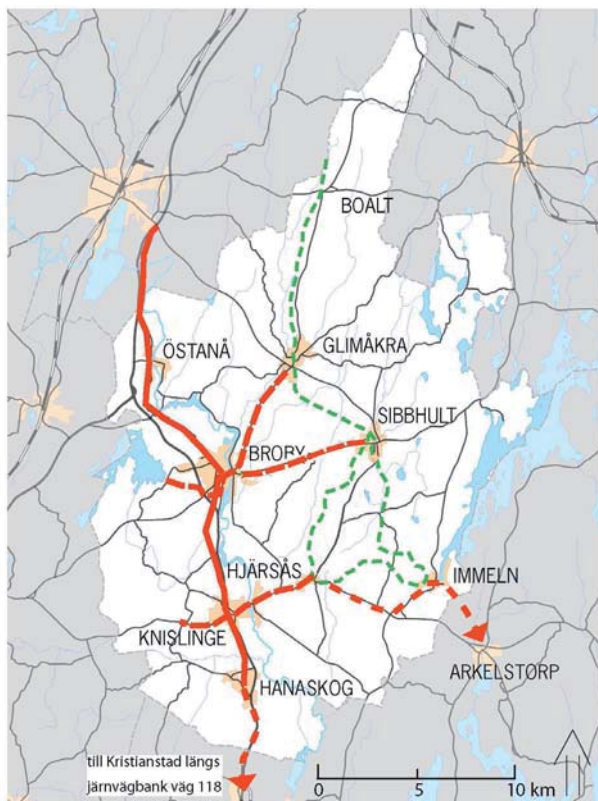
I den nya kollektivtrafiklagen är det fastställt att trafik huvudmannen i varje län ska anta ett övergripande trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafiken. Ansvaret för att fastställa detta vilar för Skånes del på Region Skåne och programmet kommer att utgöra underlag för hur kollektivtrafiken ska utformas. För att kunna formulera kommunens ställningstagande kommer kommunen att ta fram en lokal kollektivtrafikförsörjningsstrategi.

Gång- och cykeltrafik

Östra Göinge kommun eftersträvar en hållbar utveckling och i detta ses gång- och cykelförbindelser som betydelsefulla i syfte att förbättra miljön och folkhälsan.

Gång- och cykelförbindelser inom byarna ska byggas ut. Med relativt enkla åtgärder kan existerande cykelvägar kopplas samman och "luckor" i cykelvägnätet byggas bort.

Även gång- och cykelleder mellan byarna måste fortsätta att byggas ut. Senast beslutad och finansierad utbyggnad är den mellan Broby och Glimåkra längs med väg 119.

- Befintlig cykelväg
- - - Planerad cykelväg
- - - Möjlig cykelled för rekreation

Följande sträckor är exempel på lämpliga utbyggnadsobjekt.

Hanaskog – Bjärlöv -Kristianstad på den existerande järnvägsbanken

Vanås – Knislinge – Hjärsås

Hjärsås – Immeln – Arkelstorp

Glimåkra – Sibbhult – Hylta - Immeln på den gamla järnvägsbanken

Immeln - Gyvik

Glimåkra - Trollabadet

Broby – Tydinge badplats

Broby – Sibbhult

Det är angeläget att även förbättra och rusta upp cykelvägar som huvudsakligen är till för rekreation. Här

kan vägarna vara enklare och de behöver inte alltid vara hårdgjorda och belysta.

Digital trafik

Kommunen kommer att anta en egen bredbandsstrategi för en utbyggnad av den digitala tekniken. Det kommunala bostadsföretaget Klockaren är en nyckelaktör med sitt innehav av 1600 lägenheter och som till rimliga kostnader kan förses med bredbandsfiber. Villafastigheter blir dyrare att ansluta eftersom de ligger mer utspritt. På landsbygden kan föreningar bildas och där kan man gå samman för att bygga ut ett fibernätsområde.

Den nationella bredbandsstrategin har som mål att det ska finnas konkurrensneutrala fibernät med 100 Mbit/s hastighet i stora delar av Sverige. Om det ska förverkligas i Östra Göinge kommun måste en stor del av kopparnätet ersättas med optokabel. När det gäller det mobila nätet så är det viktigt att verka för att så många delar av kommunen som möjligt få del av utbyggnaden av ny teknik, t.ex. 4G och att optimal täckningsgrad uppnås. Genom en satsning både på bredbandsteknik och på mobil teknik möjliggörs en konkurrensfrämjande utveckling som kan vara till gagn för boende och företagare.

Kommunen har i detta sammanhang en övergripande roll för att genom god samhällsplanering se till att en

Strategier

- God markberedskap för företagande
- Stöd kommunens etablerade företag
- Möjliggör småskalig handel och service i byarnas centrum
- Stöd entreprenörsanda och småföretagande
- Stöd turismen som basnäring
- Stöd industriellt utvecklingscenter i nära samarbete med gymnasium, universitet och högskola

ARBETE OCH FÖRETAGANDE

Det lokala näringslivet och företagandet är centralt för utveckling och tillväxt i Östra Göinge kommun. Därför är Arbete och Företagande ett av fokusområdena i Visionen.

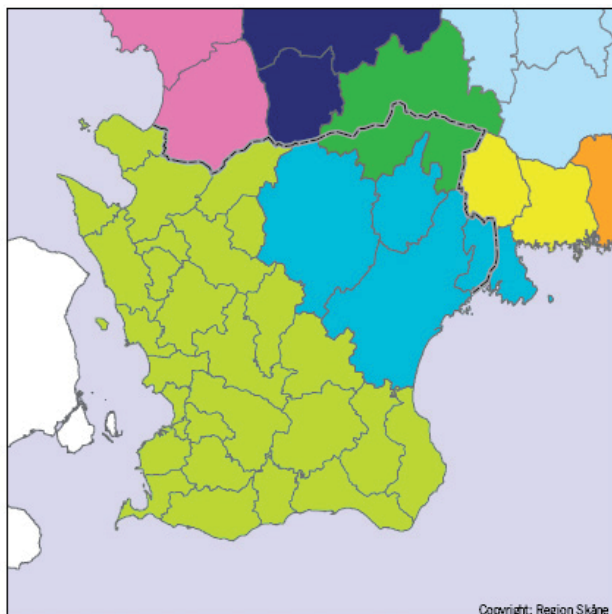
Historia

Göinge var en gång snapphanarnas land. En gränsbygd mellan Danmark och Sverige, mellan slättland och skogsmark. De många små skogsjordbruken dominerade i norr medan de södra delarna präglades av de stora godsen.

Vid 1800-talets slut kom järnvägen till Östra Göinge. Därefter följde i rask takt industrietableringar och utbyggnad av vattenkraft i Helge å. Stenbrott, pappersbruk, textilindustri, verkstadsföretag, skofabrik och glasbruk är exempel på viktiga etableringar. Industritraditionen är sedan dess mycket stark i Östra Göinge.

Nuläge Arbetsmarknad

I Östra Göinge finns ca 5 000 arbetstillfällen. Knappt 40 procent av dessa finns inom tillverkningsindustrin, vilket är en dubbelt så hög andel som riksgenomsnittet. Andelen sysselsatta inom tjänstesektorn är lägre än snittet i landet.

Karta 15: Lokala arbetsmarkandsregioner i Skåne samt närmaste omland, 2008

Malmö-Lund	Karlskrona
Kristianstad-Hässleholm	Växjö
Älmhult	Ljungby
Olofström-Karlshamn	Halmstad

Hela Skåne och södra Småland är en arbetsmarknad under utveckling. Det visar sig bland annat genom att de lokala arbetsmarknadsregionerna har blivit färre men större.

Detta beror på att pendlingsmöjligheterna i främst södra och västra Skåne har förbättrats markant till följd av stora infrastrukturinvesteringar och utbyggd kollektivtrafik. Nu fortsätter de satsningarna norrut. För att Östra Göinge ska upplevas som en naturlig del av hela Skånes och södra Smålands arbetsmarknad krävs tydliga satsningar av staten och regionen också i vår del av länet.

Struktur

I Östra Göinge är jord- och skogsbruket tillsammans med tillverkningsindustrin basnäringarna. Traditionen och den mycket höga kompetensen inom näringarna gör Östra Göinges företag till de allra främsta inom sina områden.

Generellt sker idag en förskjutning till kunskapsintensiva företag och till kreativa miljöer för idé- och utvecklingsarbete. Detta påverkar Östra Göinge. Samtidigt utvecklas såväl handeln som besöksnäringen i södra Sverige. Det är näringar som i Östra Göinge och i närområdet har mycket goda framtidsutsikter.

Företagande

Det finns en stark företagartidition i Östra Göinge. Andelen egna företagare är hög. Av de sysselsatta i kommunen 2008 var andelen egna företagare 11,8 procent, vilket är trettio procent högre än i riket. Typiskt för Östra Göinges företagande är starka drivkrafter och många eldsjälar. Okonventionella lösningar där företag arbetar med flera olika verksamheter eller funktioner varje dag eller under olika delar av året är vanliga.

Också andelen kvinnliga företagare är hög i Östra Göinge. Alltför kvinnor ger sig in i företagsvärlden. Under 2009 och 2010 startades 26 nya företag av kvinnor i Östra Göinge och nu drivs här 252 företag av kvinnor. Det betyder att cirka 20 procent av företagarna i kommunen är kvinnor. De flesta är verksamma inom branscherna handel och hälsa.

Organisationer

Göinge Näringsliv är sedan tio år den dominerande företagarföreningen. Den organiserar alla typer av företag och har ett nära samarbete med Östra Göinge kommun. Göinge Näringsliv stödjer sina medlemmar med bland annat marknadsföring, information och kompetensutveckling.

För att stödja utvecklingen av tillverkningsindustrin har Göinge Näringsliv i samverkan med Skåne Nordost medverkat till att en inkubator skapats som ska hjälpa entreprenörer att förverkliga och starta nya företag. Verksamheten drivs med utgångspunkt från Färe Industricenter i Sibbhult, Krinova i Kristianstad och Norra Station i Hässleholm. Nu arbetas för att koppla till ett miljötekniskt center i syfte att stärka samverkan mellan företagen och högskola/universitet ytterligare.

För att stödja kvinnligt företagande finns sedan några år det mycket framgångsrika och prisbelönta nätverket Queenia etablerat. Queenia har idag över 150 medlemmar. Verksamheten drivs av Göinge Näringsliv i syfte att stärka de kvinnligt ägda företagen och stimulera till start av nya.

LRF är en viktig företagargenorganisation i jord- och skogsbruksbygden Östra Göinge. I kommunen har organisationen två aktiva lokalavdelningar.

I Broby finns sedan länge dels en hantverksförening dels en köpmannaförening. Båda organisationerna agerar främst lokalt.

Näringslivsarena Östra Göinge

Östra Göinge kommuns organiserade samarbete med näringslivet sker sedan våren 2012 i Näringslivsarena Östra Göinge. Inom ramen för arenan fokuserar kommunen och näringslivet tillsammans på strategiska näringslivsutvecklingsfrågor såsom kommunikationer, infrastruktur, kompetensförsörjning och marknadsföring.

Näringslivsarena Östra Göinge leds av en styrelse med representation från Östra Göinge kommun och det lokala näringslivet genom Göinge näringsliv.

Framtid

Förutsättningar

Östra Göinge erbjuder goda förutsättningar för sina företag. Men det finns också tydliga utvecklingsområden. Styrkorna är bl.a. att det finns ledig kapacitet och mycket hög kompetens inom industrisektorn. Vidare finns god tillgång till attraktiv och prisvärd mark och lokaler samt mycket stabil elförsörjning. Svagheter handlar i första hand om infrastruktur såsom vägstandard och kommunikationer.

Delar av Östra Göinges näringsliv är långt ifrån färdigutvecklat. Framför allt gäller det besöksnäringen och till viss del handeln. För båda dessa näringsgrenar finns goda förutsättningar att växa och utvecklas, ibland i kombination.

Sysselsättning

I Östra Göinge kommer offentlig verksamhet, tillverkningsindustri, jord- och skogsbruk samt stenindustri att fortsätta vara basen för sysselsättningen under många år än. Mycket tyder på att tillkommande arbetstillfällen kommer att finnas inom kunskaps- och servicesektorerna samt besöksnäringen.

Tillverkningsindustri

Tillverkningsindustrin blir alltmer tekniskt avancerad, vilket innebär att det traditionella sambandet mellan hög produktionsvolym och hög sysselsättning inte längre är självklart.

Östra Göinges industriarbetare har generellt mycket hög kompetens. Det i sig är ett skäl för företag att etablera sig här och för att stanna och utvecklas i kommunen. Här finns en lång tradition av samarbete mellan skolor och företag som skapat förutsättningar för nyrekrytering och vidareutbildning så att arbetskraftens kompetens

utvecklats i takt med arbetsuppgifterna. Den traditionen ska värnas. Ny teknik och ny kunskap utvecklas vid Östra Göinges många industriföretag. Exempelvis vid Färe Industricenter där industri, universitet och högskola samarbetar för att omsätta idéer till produkter.

Stenindustri

Stencenter med säte i Sibbhult är ett nätverk för stenindustrin där produktion, utbildning, forskning och produktutveckling knyts samman på lokal, regional, nationell och även internationell nivå. Här finns landets enda gymnasieutbildning och kurser om sten för bland annat yrkesverksamma stenarkitekter. Svensk Stenindustri har sin administrativa verksamhet här. En stenutställning/museum kommer att uppföras centralt i Sibbhult som en markering av industrins betydelse för bygden. I Östra Göinge finns sex stenbrott som är i drift och ansökan om att öppna ytterligare ett i Biskopsgården behandlas för närvarande hos länsstyrelsen. För kommunen är det av stor betydelse att den högkvalitativa stenproduktionen kan drivas vidare.

Jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruk har stor betydelse i kommunen. Men trots att produktionen ökar kommer näringarna att sysselsätta färre i framtiden.

Östra Göinges jordbruk är moderna och rationella och måna om att värna den goda miljön. Flera stora företag producerar ekologiskt redan idag och utvecklingen går snabbt i riktning mot ännu mera klimatsmart produktion. De små jordbruken kan få nytt liv när besöksnäringen växer i kommunen och marknaden för lokalproducerad mat utvecklas.

Skogen i Östra Göinge är till stor del privat ägd. Det innebär att förnygringsytor och skogsplanteringar oftast är relativt små. Det är positivt ur rekreationssynpunkt eftersom skogen fortsätter att vara varierande att röra sig i.

Det är också gynnsamt för den biologiska mångfalden.

Tjänsteföretag

I Östra Göinge är andelen tjänsteföretag jämförelsevis låg, men det förändras med tiden. Bland annat kommer många tjänsteområden som varit offentliga monopol att öppnas för privata företag. Det ger goda möjligheter för expansion eller nyetablering inom service- och tjänstesektorn.

För företag med platsberoende tjänsteproduktion finns alla förutsättningar att etablera sig i Östra Göinges större byar. Här finns god tillgång till bra arbetskraft och till attraktiva verksamhetslokaler samt digital infrastruktur.

Handel

I Östra Göinge är handeln väl spridd mellan kommunens byar. Det gäller såväl dagligvaru som sällanköpshandeln. Kommunen ser gärna att denna struktur består och utvecklas eftersom det finns en attraktionskraft i att varje by har sin egen handel och service. Men faktum är att handeln behöver kunder för att överleva. Om göingeborna vill ha en butik i sin by måste de gynna den butiken.

Besöksnäring

Östra Göinge har goda förutsättningar att ytterligare utveckla besöksnäringen. Naturen, stillheten, traditionerna, kulturen och stenen är några av de saker som Göingarna är stolta över och som lockar besökare till kommunen. Det finns ett antal besökspunkter som drar till sig en stor mängd besökare. I särklass störst är Wanås konst tillsammans med Immelnområdet som vardera lockar 80 000 besökare eller fler per år.

För framtiden är det viktigt att utveckla och komplettera dagens attraktioner. Det behövs ett ännu bredare utbud av näringsställen och övernattningsmöjligheter.

Planberedskap

I Östra Göinge finns god tillgång till verksamhets- och affärslokaler och i samtliga större tätorter finns tomtmark för kontors-, affärs- och industriändamål.

I samband med att byarnas kärnor förtätas och utvecklas ska möjligheten att blanda handel, kontor och icke störande verksamheter med boende tas tillvara. Med arbetsplatser i byn blir byn mer levande.

Strategier

- Det ska finnas förskolor och skolor i de större byarna
- Förskolor och skolor ska ha nära till natur och skolvägarna ska vara trygga
- Öka samarbetet med grannkommuner, företag och föreningar
- Göinge utbildningscenter - ett regionalt nav
- Livslångt lärande
- Utveckling av elevernas kunskaper

KUNSKAP OCH KOMPETENS

Utbildning och kunskap är framgångsfaktorer både för enskilda individer och för samhället i stort. Tillväxt av arbetstillfällen sker i dag inom näringar som ställer höga krav på utbildnings- och kunskapsnivåer. Därför är Kunskap och kompetens ett av fokusområdena i Visionen.

Nuläge

I kommunens större byar finns förskolor och grundskolor. De är en del av den livskvalitet och det boende på landet och i byar som kommunen erbjuder sina invånare. Här finns trygga närmiljöer och närhet till naturen och dess skiftningar. God tillgång till natur ger förutsättningar för god hälsa och insikt i miljöfrågor. I verksamheterna läggs ökad vikt vid att utveckla kreativitet och entreprenörskap för att stimulera nyfikenhet och motivation.

I Sibbhult är kommunens gymnasie-, vuxen- och uppdragsutbildningar samlade vid Göinge Utbildningscenter.

Förskola

I de större byarna finns förskolor. Verksamheten präglas av omsorg, fostran och lärande som bildar en helhet. Utifrån denna gemensamma grund utvecklar varje förskola sin pedagogiska profil.

I kommunen finns ett kulturteam som alternerar på kommunens samtliga förskolor. Dans, teater, sång och drama är viktiga inslag i teamets arbete med förskolebarnen. Teamet arbetar i nära samarbete med övrig kulturverksamhet inom kommunen.

Grundskola

Grundskolor med de tidigare årskurserna finns i de större byarna. De senare årskurserna finns i Broby, Knislinge, Glimåkra, Sibbhult och Hanaskog. Grundskolorna har generellt sett bra och ändamålsenliga lokaler med lugna och trygga utemiljöer.

Inom grundskolan sker en ständig utveckling av den pedagogiska och sociala verksamheten för att höja elevernas studieresultat. Särskilda satsningar görs för närvarande inom bland annat kultur, grundläggande färdigheter, idrott och hälsa. För de lägre åldrarna finns fritidshem i anslutning till varje skola. I Broby och Knislinge finns kommunens två gemensamma grundsärskolor.

Skolföreningen VÄXTHUSET ekonomiska förening driver Färe Montessoriskola i Sibbhult. Skolan är en fristående F – 10 skola för elever i grund- och grundsärskolan. Skolan arbetar med utgångspunkt i Montessoripedagogiken.

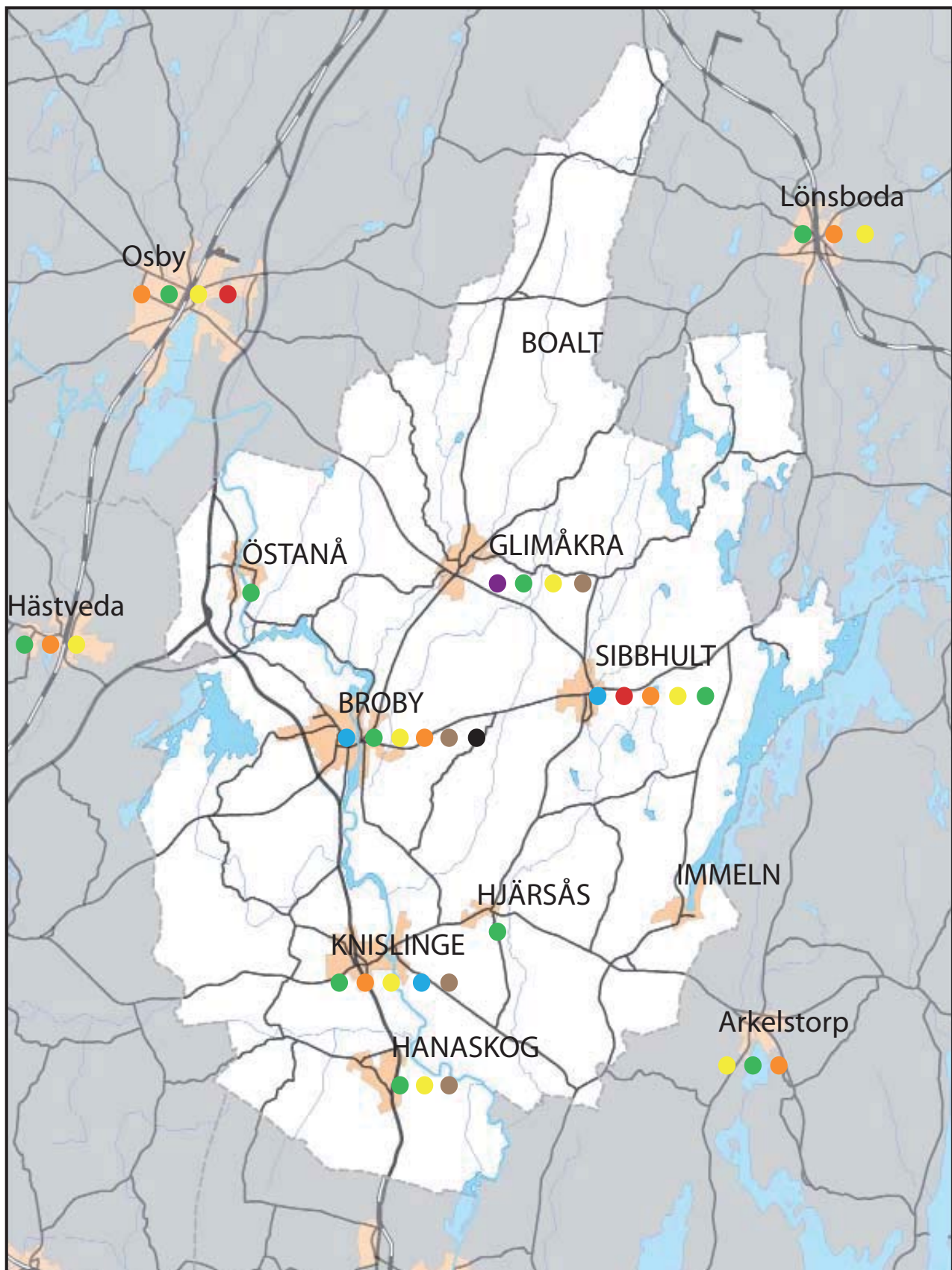
Gymnasieskola

Gymnasiedelen, Stenforsaskolan, erbjuder ett 10-tal gymnasieinriktningar, såväl teoretiska som yrkesinriktade utbildningar. Anpassning till elevkullarna gör att antalet inriktningar kan variera över tid. Skolan erbjuder möjligheter att gå lärlingsutbildning inom flera utbildningsområden.

Göinge Utbildningscenter

Vid Göinge Utbildningscenter i Sibbhult finns kommunens gymnasie-, vuxen- och uppdragsutbildning samlad.

Vuxenutbildning

Den kommunala vuxenutbildningen erbjuder ett brett utbud av kurser, från grundläggande till gymnasial nivå inom såväl teoretisk som yrkes inriktade utbildningsområden.

För vuxna finns också lärlingsutbildningar med inriktning mot olika yrkesområden.

Vid Göinge Utbildningscenter finns också ett lärcentrum som gör det möjligt att studera vid ett antal universitet och högskolor på distans. Inom området stenutbildning bedrivs, förutom gymnasial grundutbildning, också bland annat utbildning i samverkan med LTH arkitektutbildning i Lund och SLU landskapsarkitektutbildning i Alnarp och Uppsala.

Göinge utbildningscenter anordnar också arkitektseminarier för verksamma arkitekter inom Sverige/ Norden samt deltagar i ett antal EU-projekt nationellt/ internationellt.

Uppdragsutbildning

Göinge Utbildningscenter utför skräddarsydda uppdragsutbildningar för olika uppdragsgivare inom näringsliv och organisationer.

Folkhögskola

Centralt i Glimåkra ligger Glimåkra folkhögskola. Skolan, som har en kristen profil, erbjuder allmänna folkhögskolelinjer och kurser samt inriktningar mot bland annat sång, musik, skrivning och konsthantverk. Skolan bedriver också viss yrkesteknisk högskoleutbildning med inriktning mot demenssjukdomar.

Studieförbund

Inom kommunen verkar ett antal studieförbund. De arrangerar studiecirklar, kulturprogram och bedriver annan folkbildningsverksamhet.

- Förskola
- F-6
- 7-9
- Särskola och/eller träningskola
- Gymnasieskola lärcenter och Komvux
- Folkhögskola
- Bibliotek
- Kulturhus

Kultur

De många föreningar som engagerar sig i kulturevenemang, konst och konsthantverk, hembygdsgräddor med mera, bidrar till utbildning och utveckling i byarna och på landsbygden.

Den kommunala musikskolan stimulerar barns och ungdomars musikintresse. Musikskolan är sedan april 2009 en del av Göinge Utbildningscenter och har sin hemvist i Kulturhuset i Broby men bedriver verksamhet i kommunens alla skolor inklusive Stenforsaskolan. Musikskolan har en bred verksamhet omfattande ca 330 elever i instrumental- och sångundervisning, ca 100 elever i kör- och ensembleverksamhet.

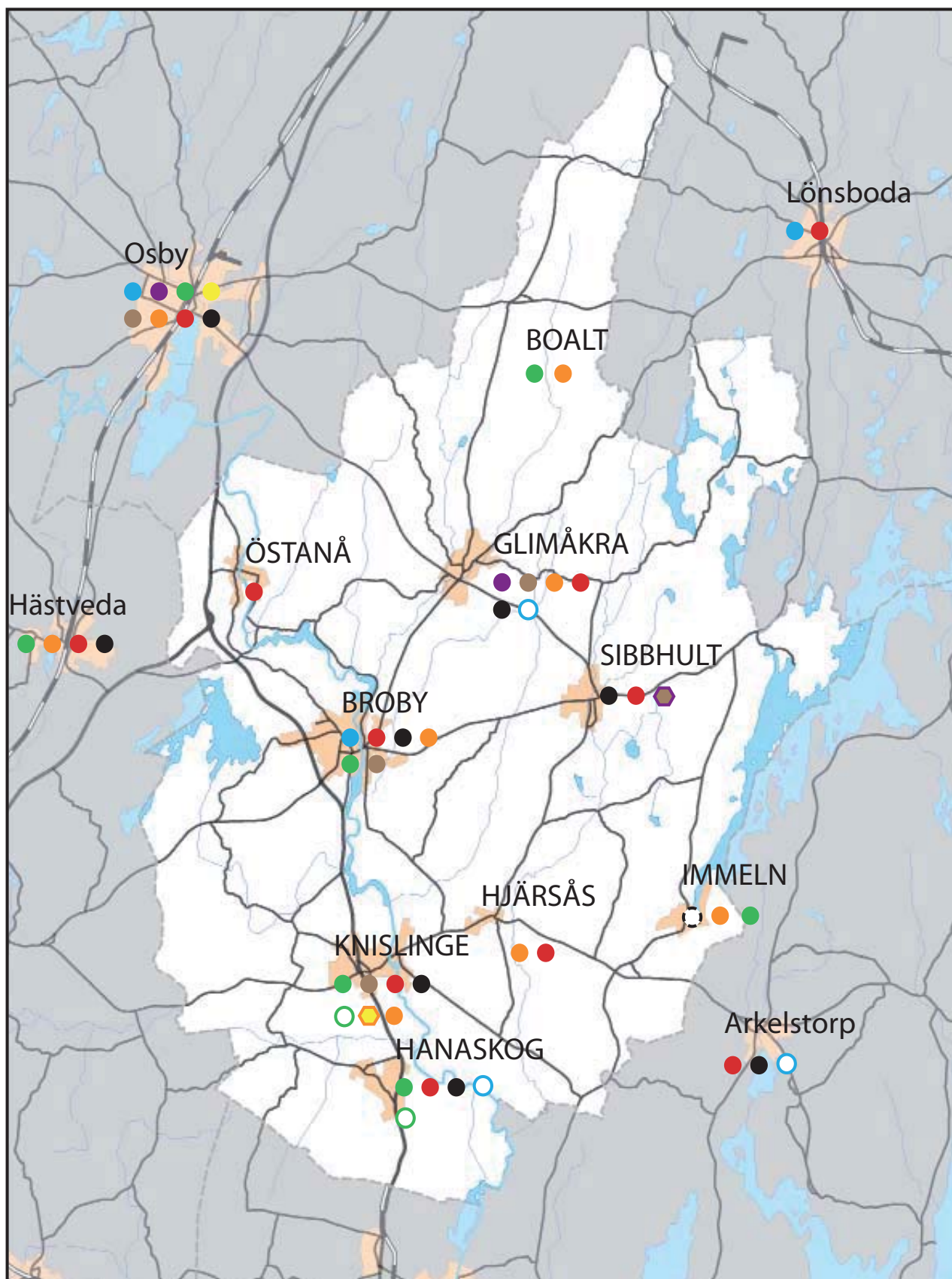
I kommunen eftersträvas en ökad långsiktig samverkan mellan skolan och kulturliv så att kultur och konstnärliga uttryck integreras i skolans arbete, vilket bidrar till att kunskapsmålen kan nås i högre grad. En samverkan mellan kommunen och studieförbunden syftar till att ytterligare stärka det livslånga lärandet samt att ge vuxna större utrymme att finna uttryck för sina kulturella och konstnärliga intressen.

I Kultur- och biblioteksplan för "Östra Göinge kommun 2010-2015" står bland annat:

"Målet är att genom en ökad samverkan mellan skolan och kulturlivet långsiktigt integrera kulturlivet och konstnärliga uttryck i skolans arbete, vilket bidrar till att nå kunskapsmålen i högre grad. Målet med samverkan mellan kommun och studieförbund syftar till att ytterligare stärka det livslånga lärandet samt att ge vuxna större utrymme att ge uttryck för sina kulturella och konstnärliga intressen".

Framtida utbyggnadsbehov

Skolan har ändamålsenliga lokaler i byarna de kan dock samordnas bättre. Det finns inget behov av ny mark för utbyggnad under planperioden. Däremot ska tryggheten och säkerheten avseende bland annat trafiksituation och parkeringsmöjligheter runt förskolor och skolor samt tillgängligheten till kommunala lokaler förbättras. Samarbetet mellan skola och näringsliv för att utveckla ett miljötekniskt center förväntas intensifieras. Detta beräknas kunna ske inom befintliga lokaler inom skola/företag.

Idrott - hälsa

Idrottsföreningar och deras verksamhet spelar en viktig roll för att utveckla, fostra och aktivera och stimulera barn och ungdomar till god hälsa och fysisk utveckling. De ger också många kommuninnevanare en positiv och utvecklande fritid.

Framtid

Förändringar i näringslivsstruktur mot ökad andel företag inom kunskaps-, service- och utvecklingssektorn leder till att kraven på utbildning ökar och att en högre generell utbildningsnivå är önskvärd. Det livslånga lärandet är en viktig utgångspunkt som ställer krav på såväl grundutbildning som möjligheter till återkommande vidareutbildning och fortbildning.

Genom att göra utbildning, i alla dess former, mer lättillgänglig för invånarna ges den enskilde bättre förutsättningar att möta framtiden. Detta gynnar även kommunen i sin strävan att uppfylla målen i Visionen. En ständig strävan att utveckla lärandet, höja kunskapsnivån och förbättra studieresultaten är ledord för samtliga verksamheter inom utbildningsområdet.

Samtliga verksamheter ska, från förskola till vuxenutbildning, genomsyras av entreprenörskap vilket innebär att nyfikenhet och kreativitet stimuleras och uppmuntras. Varje enskild elev ska ges bästa möjliga förutsättningar att växa, utvecklas och utmanas på sin egna individuella nivå. Varje verksamhet ska vara kunskapsfokuserad, individanpassad och resurseffektiv.

- Simhall
- Ishall
- Tennisbanor
- Bowlinghall
- Ridhus
- Boulebana
- Idrottsplats
- Sporthall
- Friluftsbad
- Golf
- Kanot
- Wanås skulpturpark
- Stenslinga

För elever som lever med någon form av funktionsnedsättning är det nödvändigt att ta hänsyn till detta i verksamheterna. Målsättningen är att försöka tillgodose elevens behov genom att anpassa den miljö och verksamhet som eleven är delaktig i. Ytterst är det anpassning av situationen för den enskilda eleven som är avgörande för måluppfyllelsen.

Östra Göinge kommun har som mål att familjerna själva ska kunna välja den förskola och skola som passar deras barn bäst. Därför införs ett valfrihetssystem som grundar sig på tanken att varje familj själv vet vad som passar den och dess barn bäst. En mångfald av olika förskolor och skolor utgör grunden för detta. Verksamheterna uppmanas därför att utveckla och driva olika profiler – för att på så sätt erbjuda medborgarna ett bredare utbud. Färre men tydligare mål i kombination med att rektorens och förskolechefernas roller stärks, ger personalen större frihet och bättre inflytande i den verksamhet som de erbjuder eleverna.

Den kommunala vuxenutbildningen i Östra Göinge kommun ska vara ett verksam instrument för kommun och näringsliv att främja tillväxten och åstadkomma en hög sysselsättningsgrad inom kommunen. En nära och positiv samverkan mellan samhälle, näringsliv och föreningsliv är en förutsättning för att möta framtiden på ett bra och utvecklande sätt. Kreativitet, företagande och entreprenörskap är viktiga delar för såväl kommunen, som de uppväxandes utveckling.

